

Lévai Csaba

A republikanizmus-vita

*Vita az amerikai forradalom
eszméletörténeti háttéréről*

L'Harmattan
Budapest, 2003

Tartalom

Előszó	9
Bevezetés	13
AZ ELEMZÉS ELMÉLET-MÓDSZERTANI KERETEI ÉS FORRÁSAI	19
A HISTORIOGRÁFIAI SZINT	31
A HISTORIOGRÁFIAI SZINT ESZMETÖRTÉNETI DIMENZIÓJÁNAK ELEMZÉSE	33
A vita kirobbanását megelőző történetírói irányzatok álláspontjai	34
18–19. század fordulójának történetírói	34
A romantikus–nacionalista iskola	37
John Fiske és a romantikus nacionalizmus polgárháború utáni változata	42
A „tudományos” történetírók	45
A gyarmati kori amerikai történelem úgynevezett birodalmi iskolája	49
A progresszivisták iskolája	52
<i>Charles Austin Beard</i>	53
<i>Carl Lotus Becker</i>	67
<i>Vernon Louis Parrington</i>	76
A konszenzus-iskola	88
<i>Daniel Joseph Boorstin</i>	90
<i>Louis Hartz</i>	107
A republikánus tézis alapvetése	113
Korai, előkészítő szakasz	113
A republikánus tézis kialakulása	127
<i>Bernard Bailyn</i>	128
<i>Gordon Stewart Wood</i>	145
<i>John Greville Agard Pocock</i>	155
A republikánus tézis „aprószentjei”	170

A vita kialakulása és a republikánus tézis kiterjesztése	181
A republikánus „szentháromság” tagjai az 1970-es évek második felében és az 1980-as évek elején	182
A republikánus szintézis időbeli és tematikus kiterjesztése	193
<i>A republikánus szintézis kiterjesztése az 1790-es évek pártküzdelmeire, illetve Thomas Jefferson (1801–1809) és James Madison (1809–1817) elnökségének időszakára</i>	193
A republikánus szintézis regionális és tematikus kiterjesztése a 19. század későbbi korszakaira	213
A republikánus szintézis kiterjesztése a protestáns vallásosság és a klasszikus republikanizmus kapcsolatára	220
Az „új locke-i tábor”	222
Válaszok és feleletek: az első „ütésváltásoktól” az első ellenszintézisekig	230
Az Appleby–Pocock vita	230
Az „új locke-i tábor” ellenszintézisei	237
Recepció kísérletek az 1980-as évek közepén	250
A Banning–Appleby vita	264
Egy új szintézis felé?	267
A republikánus „szentháromság” tagjai az 1980-as évek végétől	268
A republikánus szintézis kiterjesztői az 1980-as évek végétől	280
Az „új locke-i tábor” az 1980-as évek végétől	287
John Locke mindörökké: a „legújabb locke-i tábor” kialakulása	294
A többnyelvű forradalmárok	306
Az eszmetörténeti dimenzió aspektusai	317
A cambridge-i eszmetörténeti iskola hatása	317
A skót felvilágosodással kapcsolatos kutatások hatása	327
A gazdaság- és társadalomtörténeti kutatások hatása	340
A HISTORIOGRÁFIAI SZINTNEK AZ AMERIKAI TÖRTÉNETÍRÁS SZINTÉZISÉRE VONATKOZÓ DIMENZIÓJA	351
A 18. SZÁZADI BRIT POLITIKAI RENDSZERREL KAPCSOLATOS TÖRTÉNETÍRÁS DIMENZIÓJA	365
AZ ESZMETÖRTÉNET-ÍRÁS MÓDSZERTANÁNAK SZINTJE	371
AZ AMERIKAI FORRADALOM ESZMETÖRTÉNET-ÍRÁSÁNAK MÓDSZERTANI DIMENZIÓJA	373
AZ ESZMETÖRTÉNET-ÍRÁS ÁLTALÁNOS MÓDSZERTANI DIMENZIÓJA	375

Az általános eszmetörténeti dimenzió aspektusai	376
Historiográfiai-módszertani aspektus	376
Kulturális-antropológiai aspektus	382
A „kuhni paradigmaelmélet” aspektusa	389
AZ AMERIKAI NEMZETI AZONOSSÁGTUDAT SZINTJE	399
Zárszó	405
MELLÉKLETEK	407
FOGALOMTÁR	409
FELHASZNÁLT IRODALOM	413
Könyvek és monográfiák	413
Cikkek, tanulmányok, hozzászólások	422
Interjúk	434
Recenziók, ismertetések	434
Az irodalomjegyzékben rövidített formában szereplő folyóiratok teljes címe	435
NÉVMUTATÓ	437